

جریده

د افغانستان د پادشاهی دولت رسمی خپرونه

پرله پسی گڼه ۱۷۷

د ۱۹۷۱ عیسوی کال د مارچ ۹

د حوت ۱۸

د ۱۳۴۹ هجری شمسی کال

گڼه ۲۴

فرمان تقنینی نمبر ۱۰۹۸۰-۴۰۶۳ مؤرخ ۱۷ حوت حضور اعلیحضرت معظم همایونی

ج، ع، ج نور احمد اعتمادی صدراعظم:

تصویب شماره ۳۵۹۳ جلسه تاریخی ۴۹/۱۲/۱۰ مجلس عالی وزراء راجع به الحاق افغانستان به میثاق علیه تبعیض در تعلیم و تربیه بداخل (۱۹) ماده منعقدہ ۱۴ دسمبر ۱۹۶۵ در مقر یونسکو که منظوری آن بوقت تعطیل شوری مصادف گردیده طبق حکم ماده (۷۷) قانون اساسی از حضور ما منظور و بوسیله این فرمان تائید و نافذ میگردد.

جلالتمآب شما این اراده حضور ما را به دوایر مربوط ابلاغ و هدایت بدهید تا موضوع حین انعقاد مجدد جلسه شوری طبق حکم ماده (۷۷) قانون اساسی برای طی مراحل نهائی به شوری ارسال شود.

محل توشیح حضور شاهانه

فرمان نمبر ۳۶۶۸ مؤرخ ۴۹/۱۲/۱۸ صدارت عظمی:

ع، ج پوهندوی عبدالستار سیرت عدلیه وزیر!

مجلس وزراء تحت فیصله شماره ۳۵۹۳ در جلسه تاریخی ۴۹/۱۲/۱۰ با ملاحظه ورقه عرض شماره ۱۴۲۲ مورخ ۱۳۴۷/۶/۲۱ وزارت عدلیه راجع به الحاق افغانستان به میثاق علیه تبعیض در تعلیم و تربیه منعقدہ ۱۴ دسمبر ۱۹۶۵ در مقر یونسکو مراتب آتی را تصویب نمود:

۱- الحاق افغانستان به میثاق علیه تبعیض در تعلیم و تربیه بداخل (۱۹) ماده که بمهر دارالانشاء رسیده منظور است.

۲- طی مراحل قانونی میثاق مذکور مطابق ماده (۷۷) قانون اساسی از طریق فرمان تقنینی صورت گیرد.

مراتب این تصویب که از صحنه حضور اعلیحضرت معظم همایونی گزارش یافته و بوسیله حکم شماره ۱۰۹۶-۴۰۶۱ مورخ ۱۷ حوت ۴۹ بصدارت ابلاغ گردیده به جلالتمآب شما اطلاع داده شد تا طبق آن تعمیم نمایند.

نور احمد اعتمادی صدر اعظم

میثاق علیه تبعیض در تعلیم و تربیه

که از طرف کنفرانس عمومی یونسکو طی یازدهمین دوره اجلاس به تاریخ ۱۴ دسامبر ۱۹۶۵ در پاریس تصویب گردیده است.

کنفرانس عمومی موسسه تربیتی - علمی و ثقافتی ملل متحد از تاریخ ۱۴ نوامبر الی ۱۵ دسامبر ۱۹۶۰ طی یازدهمین دوره اجلاس به خود این میثاق را به تاریخ ۱۴ دسامبر ۱۹۶۰ با در نظر گرفتن مطالب و حقایق ذیل تصویب میکند:

اعلامیه جهانی حقوق بشر از پرنسب عدم تبعیض دفاع نموده و اعلام میکند که هر فرد دارای حق تعلیم و تربیت میباشد

تبعیض در تعلیم و تربیه منافی حقوقی است که در آن اعلامیه تذکر یافته است.

موسسه تربیتی، علمی و ثقافتی ملل متحد به فحوائی اساسنامه خود باید همکاری بین ملل را به منظور تامین احترام همگانی به حقوق بشر و تساوی فرصت های تعلیم و تربیه ایجاد نماید.

در حالیکه موسسه تربیتی، علمی و ثقافتی ملل متحد به تفاوت های سیستم های تربیتی کشور ها احترام میگذارد. با در نظر گرفتن مطالب فوق وظیفه دارد که نه تنها هرگونه تبعیض را در تعلیم و تربیه تحریم نماید بلکه زمینه تساوی فرصت تربیتی را برای همگان فراهم کند.

پیشنهاد های درباره جنبه های مختلف تبعیض در تعلیم و تربیه به کنفرانس واصل شده که بحیث ماده - ۱۷ - ۱ - ۴ - اجنده این دوره اجلاس قبول گردیده است.

در دوره اجلاس دهم تصمیم گرفته شده بود که مساله تبعیض در تعلیم و تربیه موضوع یک میثاق بین المللی شناخته شود و کذا پیشنهاد های در این زمینه به کشور های عضو ارسال گردد.

ماده اول:

۱- تا جاییکه به این میثاق مربوط است اصطلاح (تبعیض) مشتمل بر هر گونه امتیاز محرومیت محدودیت. یا ترجیحی است که مبنی بر نژاد. رنگ جنس. زبان. دین عقیده سیاسی و غیره. مبداء ملی یا اجتماعی. حالت اقتصادی یا نسب بوده و هدف یا نتیجه آن از اله تساوی حقوق تربیتی یا لطمه زدن به آن حقوق باشد. بالخاصه در موارد آتی:

الف - محروم ساختن فرد یا گروهی از افراد از اکتساب تعلیم و تربیه از هر نوع و سویه ایکه باشد.

ب - تحدید فرد یا گروهی از افراد به ترتیب ادناء.

ج - به تاسی شرایط ماده دوم این میثاق تاسیس یا بقای سیستم ها یا موسسات تربیتی جداگانه برای اشخاص یا گروه های از اشخاص.

د - تحمیل شرایط منافی کرامت انسانی بر شخص یا گروهی از اشخاص.

-

بر حسب اهداف این میثاق اصطلاح تعلیم و تربیت (معارف) راجع بر تمامی انواع و سویه های تعلیم و تربیه مشتمل است بر دسترس داشتن به تعلیم و تربیه. معیار. کیفیت و شرایط میسر ساختن آن.

ماده دوم:

با در نظر داشتن ماده اول این میثاق اگر حالات آتی در کشوری مجاز باشد آنها را نمی توان تبعیض شمرد.

الف- تاسیس یا ابقای سیستم ها یا موسسات تربیتی جداگانه برای شاگردان جنس های دوگانه به شرایط آنکه این سیستم ها و موسسات تربیتی تساوی دسترسی به تعلیم و تربیه را دربر داشته باشند. معلمان آنها دارای اهلیت متعادل بوده. مفکوره های اساسی و تمامی وسایل آنها کیفیت معادل داشته و آنها عین نصاب های تعلیمی با نصابهای تعلیمی معادل را درس دهند.

ب- تاسیس یا ابقای سیستم ها و یا موسسات تربیتی جداگانه بنابر ایجابات مذهبی یا لسانی بشرط آنکه تعلیمات آنها موافق به تمنیات والدین یا اولیای قانونی شاگردان بوده و شمول در چنین موسسات اختیاری باشد و بشرط آنکه اینگونه تعلیمات موافق موازینی باشد که محتملا از طرف اشخاص با صلاحیت نیز بالخاصه در مورد عین سویه تجویز و تصویب خواهد گردید.

ج - تاسیس یا ابقای موسسات تربیتی خصوصی. بشرط آنکه هدف این موسسات محروم ساختن هیچ گروهی از فرصتهای تربیتی آنها نبوده بلکه تهیه تسهیلات تعلیمی موسسات مذکور به علاوه تسهیلاتی باشند که از طرف مقامات ذیصلاح برای تعلیمات عامه فراهم گردیده است و بشرط آنکه همان موسسات موافق به این هدف اجراء نمایند و تعلیمیکه آنها فراهم مینمایند موافق با موازین مقرر و یا مصوبه مقامات ذیصلاحیت بالخاصه موازین مربوط به عین سویه تعلیم و تربیه عامه باشد.

ماده سوم:

برای آنکه تبعیض در چوکات این میثاق ازاله گردد و یا از آن جلوگیری بعمل آید ممالک عضو تعهد مینمایند که:

الف - تمامی قوانین. مقررات و اجراءات اداری را که متضمن تبعیض در تعلیم و تربیه باشد ملغی و متوقف مینمایند.

ج - مقامات ذیصلاح یک مملکت هیچ گونه فوق را بین اتباع در مورد فیس مکتب. اعطای سکالرشب ها و دیگر اشکال کمک به شاگردان و اعطای جواز نامه ضروری و فراهم نمودن تسهیلات جهت تحصیل در خارج قابل نمی گردند مگر به اساس لیاقت یا احتیاج.

د - در مورد کمک هائیکه از طرف مقامات رسمی به موسسات تربیتی اعطاء میگردد به هیچگونه قیود یا ترجیحی که مبنی بر انتساب شاگردان به گروهی خاصی باید جواز داده نخواهد شد.

ه - به اتباع خارجی مقیم خاک خود تعلیم و تربیه را طوری میسر گردانند که برای اتباع خود فراهم مینمایند.

ماده چهارم:

بر حسب این میثاق کشور های عضو مزیدا متحد میشوند که چنان خط مشی ملی را ترتیب. تکمیل و تطبیق نمایند که به طرق متناسب به شرایط و تعاملات بتواند کیفیت تساوی فرصت ها و اجراءات را در مسایل تعلیم و تربیه بالخاصه در موارد ذیل پیش ببرند:

الف - اجباری و رایگان قراردادن تعلیمات ابتدایی میسر ساختن اشکال مختلفه تعلیمات ثانوی برای همه میسر ساختن تعلیمات عالی بطور مساویانه برای همه به اساس قابلیت فردی. تهیه زمینه برای قبول این حکم قانون که همه کس مکلف است تا در مکاتبیکه قانونا مجاز شناخته شده شامل شوند.

ب- تهیه زمینه آنکه موازین تعلیمی در تمامی موسسات تعلیمی عامه هم سویه متعادل بوده و همچنان شرایط مربوطه به کیفیت تعلیم و تربیه نیز متعادل باشد.

ج - توسط بکار بردن طرق مناسب تشویق و بلند بردن سویه تعلیمی اشخاصیکه تعلیمات ابتدایی را کسب و یا تکمیل ننموده و تمديد تحصیلات شان به اساس قابلیت های فردی.

د - فراهم ساختن تحصیل برای مسلک معلمی بدون تبعیض.

ماده پنجم:

۱- به اساس این میثاق. کشور های عضو موافقت می نمایند که

الف - تعلیم و تربیه باید بطرف انکشاف کامل شخصیت انسانی و تقویت احترام به حقوق بشری و حریت های اساسی رهنمایی شده و در ایجاد تفاهم. تحمل تسامح و دوستی بین کافه ملل و گروه های نژادی و مذهبی سعی نمایند و مساعی ملل متحد را در راه حفظ صلح تقویت نمایند.

ب- آزادی والدین یا اولیای قانونی شاگردان باید اولاً در مورد برگزیدن موسسات تعلیمی که غیر از موسسات دولتی برای تربیه شاگردان تاسیس گردیده احترام گردد اما همچو موسسات باید با حد اقل معیار های تربیتی که متحماً از طرف اشخاص با صلاحیت تجویز و تصویب خواهد گردید توافق داشته باشد و ثانیاً زمینه را جهت تربیت دینی و اخلاقی اطفال معتقدات خود شان با در نظر گرفتن طرز العمل های قانونی دولت مساعد بسازد و هیچ شخص یا گروهی از اشخاص مجبور شناخته نشوند که تعلیمات دینی مغایر عقاید خود شانرا کسب نمایند.

ج - باید حقوق اعضای اقلیت های ملی جهت انجام دادن فعالیت های تربیتی خود شان بشمول ابقای مکاتب شان برسمیت شناخته شود و با در نظر گرفتن خط مشی عرفانی هر دولت بکار بردن لسان خود در موارد تدریسی نیز جواز داده شود مشروط بر اینکه:

۱- این حق طوری بکار برده نشود که اعضای این اقلیت ها را از فهمیدن ثقافت و زبان ملی یا از اشتراک در فعالیتهای ملی باز دارد یا به حاکمیت ملی صدمه وارد کند.

۲- معیار های تعلیم و تربیه نسبت به معیار های عمومی که از طرف مقامات ذیصلاح بنیان گذاری و تصویب گردیده پایبند نباشد.

۳- شمول در این مکاتب اختیاری باشد.

۴- بر حسب این میثاق. کشور های عضو متحد میشوند که تمامی اقدامات لازم را جهت تطبیق اصول مندرجه پراگراف اول این ماده بعمل آورند.

ماده ششم:

بر اساس این میثاق. کشورهای عضو متحد میشوند که توجه نهایی خود را بمهر پیشنهاد که منبهد از طرف کنفرانس عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد درباره تثبیت اقدامات لازم علیه اشکال مختلفه تبعیض در تعلیم و تربیه و به منظور تهیه زمینه احراز تساوی فرصت و روش در تعلیم و تربیه تصویب گردد مبذول دارند.

ماده هفتم:

بر حسب این میثاق کشورهای عضو باید در راپور های موقوفه خود که به کنفرانس عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد بتاریخ و تربیتی که از طرف آن تعیین میشود اطلاعات لازمه را در باره مراتب قانونی و اداری و دیگر اقدامات مربوطه به تطبیق این میثاق اتخاذ کرده باشند فراهم نمایند.

همچنان اقدامات و تدابیری که جهت تنظیم و انکشاف خط مشی ملی بعمل می آید و ماهیت آن در ماده چهارم توضیح گردیده به کنفرانس ارائه گردد نتایج حاصله و موانعی که ضمن تطبیق خط مشی ملی بروز میکند نیز باید راپور داده شود.

ماده هشتم:

هر گونه مناقشه ای که بین دو یا چند کشور عضو این میثاق در تفسیر یا تطبیق این میثاق ظهور کند و نتواند توسط مذاکره حل و فصل شود باید بنابر تقاضای طرفین جهت حل و فصل به محکمه بین المللی عدالت ارجاع گردد.

مشروط بر اینکه دیگر طرق رفع آن مناقشه به ناکامی مواجه شده باشد.

ماده نهم:

درین میثاق وضع قید و شرط جواز ندارد.

ماده دهم:

این میثاق نباید حقوقی را که افراد یا جماعت ها در اثر قرارداد های بین دو یا چند دولت حاصل کرده اند از االه کند بشرط آنکه این حقوق لفظا یا معناء با این میثاق منافات نداشته باشد.

ماده یازدهم:

این میثاق به زبانهای انگلیسی، روسی و اسپانوی تحریر یافته و هر چهار متن آن اعتبار مساوی دارد.

ماده دوازدهم:

۱- این میثاق باید از طرف کشورهای عضو موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد بر طبق طرز العمل های قانونی خود آنها تایید یا قبول گردد.

۱- اسناد متعلق به تصویب یا قبول، بمدیر عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد سپرده خواهد شد.

ماده سیزدهم:

۱- تمامی کشورهای غیر عضو موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد که از طرف بورد اجرائیه یونسکو دعوت شده اند به این میثاق شامل شده میتوانند.

۲- الحاق به این میثاق وقتی تحقق میپذیرد که سند دایر به این امریه مدیر عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد تفویض گردد.

ماده چهاردهم:

این میثاق سه ماه بعد از تفویض سومین سند تصویب قبول یا الحاق تنها در مورد کشور هاییکه اسناد مربوطه خود را در آن تاریخ یا قبل بر آن سپرده باشند نافذ خواهد شد و در مورد متباقی کشور ها سه ماه بعد از تفویض سند تصویب قبول یا الحاق نافذ میباشد.

ماده پانزدهم:

کشورهای عضو این میثاق مستشعر اند که این میثاق نه تنها در قلمرو اصلی آنها قابل تطبیق است بلکه در مورد تمامی خطه های غیر مستقل تحت قیمومیت مستعمره ها و دیگر قلمرو هاییکه دول مربوطه مسول روابط بین المللی آنها هستند نیز قابل تطبیق میباشد این کشور ها متعهد میشوند که در صورت لزوم با حکومت ها و یا دیگر مقامات با صلاحیت از آن خطه ها در هنگام تصویب قبول با پیوستن باین میثاق یا قبل از آن مشوره نمایند.

کشورهای مربوطه از اقدام خود در مورد مهیا ساختن زمینه برای تطبیق میثاق در خطه های مزبور بمدیر عمومی موسسه تربیتی، علمی و ثقافتی ملل متحد اطلاع دهند. اطلاعیه مربوط سه ماه بعد از تاریخ تفویض سند مدار اعتبار خواهد بود.

ماده شانزدهم:

۱- هر کشور عضو این میثاق میتواند از طرف خود یا از طرف خطه هاییکه مسوول روابط بین المللی آنها است این میثاق را تردید نماید.

۲- تردید این میثاق باید توسط یک سند تحریری به عنوان مدیر عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد ابلاغ گردد.

۳- تردید این میثاق دوازده ماه بعد از دریافت سندیکه آنرا ابلاغ مینماید نافذ شناخته خواهد شد.

ماده هفدهم:

مدیر عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد به تماس کشور های عضو موسسه کشورهای غیر عضو که در ماده سیزدهم به آن اشاره شده و به ملل متحد در باره تفویض همه اسناد تصویب قبول و الحاق که در مواد دوازدهم و سیزدهم پیش بینی گردیده و راجع به ابلاغ و تردید که در مورد ۱۵ - ۱۶ علی الترتیب شرح گردیده اطلاع خواهد داد.

ماده هجدهم:

این میثاق میتواند از طرف کنفرانس عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد مورد تجدید نظر گردد اما هر گونه تعدیل وارده تنها در مورد کشورهای نافذ خواهد بود که میثاق تعدیل شده را بپذیرد

۱- اگر کنفرانس عمومی میثاق جدیدی را در اثر تجدید نظر قسمی یا کلی میثاق فعلی تصویب نماید در آنحال معیاد تصویب. قبول یا الحاق به این میثاق خاتمه خواهد یافت مگر در صورتیکه میثاق طوری دیگری حکم نماید.

ماده نوزدهم:

بر طبق ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد این میثاق در اثر تقاضای مدیر عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد در دارالانشاء ملل متحد ثبت میشود.

این میثاق در دو نسخه موثق بتاریخ امروز. پانزدهم. دسامبر ۱۹۶۰ در پاریس بامضاء رئیس یازدهمین دوره اجلاسیه کنفرانس عمومی و مدیر عمومی موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد رسیده که در آرشیف موسسه تربیتی علمی و ثقافتی ملل متحد حفظ خواهد شد و مثنی های صحیح و مصدقه آن به ملل متحد و کافه کشورهاییکه در مواد ۱۲ و ۱۳ به آنها اشاره شده ارسال خواهد گردید.

عبارات فوق متن موافق میثاقی است که از طرف کنفرانس عمومی موسسه تربیتی، علمی و ثقافتی ملل متحد در یازدهمین دوره اجلاسیه منعقدہ پاریس که بتاريخ پانزدهمین روز دسامبر ۱۹۶۰ اختتام یافت تصویب شد.

ما در این روز پانزدهم دسامبر ۱۹۶۰ - این میثاق را با عقیدت و خلوص امضاء مینماییم.

رئیس کنفرانس عمومی

اکیل ورک ابتی وولد

مدیر عمومی

وینورینو ورونیز

نسخه مصدقه

پاریس

مشاور حقوقی

موسسه تربیتی، علمی و ثقافتی ملل متحد

ACKU